

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **D. Ch.**
st. přísl. X
t. č. pobytem X

zast. advokátem Mgr. Daliborem Lípou
sídlem Jugoslávská 856/2, 360 01 Karlovy Vary

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 11. 2019, č. j. OAM-903/ZA-ZA11-ZA21-2019,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á.**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

- IV. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátovi Mgr. Daliboru Lípovi, se přiznává odměna za zastupování v částce 17 750 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a jeho předcházející průběh

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 11. 2019, č. j. OAM-903/ZA-ZA11-ZA21-2019 (dále též jen „napadené rozhodnutí“), jímž byla zamítnuta jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobce podal dne 13. 10. 2019 žádost o mezinárodní ochranu. K žádosti uvedl, že nikdy nebyl členem žádné politické strany či organizace, nikdy nebyl politicky aktivní. Od roku 2017 je rozvedený, má dvě dcery (nar. X a X), obě se narodily na Ukrajině a v současnosti jsou s matkou ve vlasti. Posledním místem bydliště žalobce na Ukrajině byla Kyjevská oblast. Naposledy z Ukrajiny vycestoval letecky dne 3. 8. 2019 z Kyjeva do Německa na pozvání kamaráda, odtud přijel dne 28. 8. 2019 taxíkem do Karlových Varů. Od roku 2002 do roku 2012 byl jako turista v Maďarsku, Polsku, Finsku, Švédsku a v dalších státech Evropské unie. Od roku 2015 žil nepřetržitě v Číně, kde měl pracovní víza. Odtud se na Ukrajinu vrátil v červnu 2019. Kolem roku 2010 měl také turistická víza v Egyptě a Turecku. O mezinárodní ochranu dosud nikde nežádal. Ke svému zdravotnímu stavu sdělil, že má 14 let cukrovku, na kterou užívá inzulin, jinak je zdravý. Jako důvod žádosti uvedl, že když byla na Ukrajině „oranžová revoluce“ v roce 2014, pracoval ve společnostech, ve kterých byl ruský kapitál. Když začaly demonstrace, využili je jako sportovce, aby dělali živý plot a zastavovali mítinky, nutili demonstranty, aby odešli. Nová vláda pak začala pronásledovat ty, kteří byli na proruské straně. Jeho zbili (později upřesnil, že se tak stalo na demonstraci, ale byla to spíše „rána za ránu“). Tenkrát odjel do Číny, aby se zachránil a neohrožoval svou rodinu. Chtěl se vrátit na Ukrajinu, ale začaly nepokoje, tak si to rozmyslel.
3. V následném pohovoru ze dne 16. 10. 2019 žadatel uvedl, že v souvislosti s účastí na demonstracích mu pouze ústně vyhrožovali a uráželi ho, nikdy jej nikam neodvezli, ani nezabili. Místům, kde by mu hrozilo nebezpečí, se vyhýbal. Účastnil se (jako dobrovolník, příznivce tehdejší vlády) asi dvaceti takových demonstrací, konaly se v prosinci 2014 (což po upozornění správního opravil na přelom roku 2013 a 2014), týden před tzv. Majdanem. Vždy se pořizoval záznam, takže bylo možné zjistit, kdo se akce účastnil. Za tuto činnost dostával zapláceno, měl to jako přívýdělek. Na ulici mu vyhrožovali neznámí lidé a uráželi ho, když promluvil rusky. Tyto situace se mu stávaly předtím, než se účastnil zmíněných akcí. Ve spojitosti s výhrůžkami se na nikoho s žádostí o pomoc neobrátil, protože by to nemělo smysl. Při vycestování v letech 2015 a 2019 neměl žádné problémy, bydlel u kamaráda, nevycházel ven. Není trestně stíhán. Má za to, že problémy ve vlasti by nevyřešilo přestěhování. S dcerami v kontaktu není, v Evropské unii nemá žádné příbuzné. O mezinárodní ochranu požádal až nyní, z důvodu nepokojů a demonstrací proti politice současné vlády. Demonstrací se účastnit nechce. Bojí se, že pokud se vrátí a zažádá o

vízum, začne být obviňován z toho, že se demonstrací účastnil, tj. že by mohl být obviněn z toho, co neudělal.

4. Žalovaný ve věci shromáždil následující informace o zemi původu žalobce: Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze dne 15. 7. 2019 a Informace OAMP – Situace na Ukrajině ze dne 25. 4. 2019. Následně byl dán žalobci prostor k tomu, aby se s podklady pro rozhodnutí seznámil a případně se k nim vyjádřil. Žalovaný poté vydal napadené rozhodnutí.

II. Napadené rozhodnutí

5. S odkazem na § 16 odst. 2 zákona o azylu žalobce konstatoval, že žalobce je státní příslušníkem Ukrajiny, přičemž v souladu s § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb. považuje Česká republika Ukrajinu, s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou tzv. proruských separatistů, za tzv. bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu.
6. Na Ukrajině obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního konfliktu a její občané nebo osoby bez státního občanství ji neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Ukrajina rovněž ratifikovala a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách. Žalovaný následně podrobněji popsal aktuální politickou situaci na Ukrajině, přístup k ochraně základních lidských práv a svobod, fungování státní moci, mezinárodní závazky Ukrajiny, působení lidskoprávních organizací a další záruky ochrany lidských práv, dle informací zjištěných ze shromážděných podkladů. Shrnul, že Ukrajina – kromě Krymu a části Luhanské a Doněcké oblasti, které ukrajinská vláda nemá pod kontrolou – splňuje základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu. Kyjevská oblast, odkud žalobce pochází, je pod kontrolou ústřední vlády a podle dostupných informací zde od února 2014 nedocházelo k žádným bezpečnostním incidentům.
7. Obavy žalobce považoval žalovaný za nepodložené a založené pouze na domněnce, že by jej mohl někdo křivě obvinít. Žalobce se zmiňovaných akcí účastnil před šesti lety od podání žádosti, výslovně uvedl, že v této souvislosti neměl žádné problémy, konfliktním situacím se vyhýbal. Během vycestování rovněž žádné potíže neměl. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, žalovaný uvedl, že žalobce neprokázal, že v jeho případě nelze Ukrajinu za bezpečnou zemi původu považovat. V případě jakýchkoli problémů v zemi původu má možnost využít ochrany kompetentních orgánů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003- 43).

III. Žaloba

8. Žalobce uvedl, že napadené rozhodnutí považuje za nezákonné a nepřezkoumatelné, resp. nedostatečně odůvodněné. Celé řízení považuje za jednostranné a neobjektivní. Žalovaný postupoval v rozporu se zásadami činnosti správních orgánů. Žalobce má rovněž za to, že informace o zemi původu žalobce zjevně nejsou aktuální, a že nebyl přesně a úplně zjištěn skutečný stav věci.

9. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že oprávněnost obecně formulovaných žalobních námitek neshledává a odkázal na podklady obsažené ve správním spise. V daném případě byl zjištěn skutečný stav věci, bylo přihlédnuto ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, napadené rozhodnutí je odůvodněno dostatečně. Žalobce neprokázal, že v jeho případě Ukrajinu nelze vůči němu považovat za bezpečnou zemi původu. Důvody obav žalobce z jeho možného pronásledování z důvodu jeho účasti na demonstracích se žalovaný přezkoumatelně zabýval, k čemuž si opatřil informace o zemi původu žalobce; s těmito podklady se žalobce měl možnost seznámit. Informace potvrzující, že Ukrajinu lze považovat za bezpečnou zemi původu, jsou dostatečně aktuální.
11. Žalobce nikdy nebyl kontaktován policií či jinými státními orgány Ukrajiny, svoji potencionální obavu spojuje s účastí na demonstracích v roce 2013. Obavy žalobce považuje žalovaný za nepodložené a založené pouze na domněnce, že žalobce někdo může z něčeho křivě obvinít. Žalobce v souvislosti s účastmi na demonstracích neměl žádné problémy, vyhýbal se konfliktním oblastem a nikde neříkal, že se akcí účastnil. V podrobnostech žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí.

V. Jednání před krajským soudem

12. Krajský soud ve věci k požadavku žalobce nařídil ústní jednání, které se uskutečnilo dne 9. 12. 2021 za přítomnosti zástupce žalobce a za omluvené nepřítomnosti žalovaného. Zástupce žalobce odkázal na žalobu, v jejímž rámci konkretizoval, že žalobce ve správním řízení uvedl důvody relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný ve vztahu k těmto důvodům, tj. pronásledování žalobce z důvodu jeho (placené) účasti na protivládních demonstracích, skutkový stav nezjistil dostatečně. Krajský soud následně zrekapituloval vyjádření žalovaného k žalobě, stručně konstatoval obsah správního a soudního spisu a po přerušení jednání přistoupil k vyhlášení rozhodnutí.

VI. Posouzení věci krajským soudem

13. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
14. Žaloba není důvodná.
15. Napadené rozhodnutí je srozumitelné a přezkoumatelné, jeho odůvodnění je založeno na podkladech založených ve správním spisu. Zjištěný skutkový stav je s těmito podklady v souladu. Námítka nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí uplatněná toliko v obecné rovině, k níž je jinak soud povinen přihlížet i z úřední povinnosti, tedy není důvodná.
16. V posuzované věci byl aplikován § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle něhož se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel přichází ze

státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.

17. Podle § 2 bodu 24 vyhlášky č. 328/2015 Sb. platí, že Ukrajina, s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů, je v České republice považována za tzv. bezpečnou zemi původu. Takovou zemí se podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu rozumí „*stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo §14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*“
18. Postup označení určitého státu za bezpečnou zemi původu je v souladu s tzv. procedurální směrnici (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013). Předtím, než je konkrétní země zapsána na vyhlášený, platný a účinný seznam bezpečných zemí původu, musí kompetentní orgán shromáždit dostatečné informace o předmětné zemi (§ 23c zákona o azylu) a průběžně je aktualizovat (srov. čl. 37 procedurální směrnice). Přitom musí mimo jiné zohlednit zejména informace z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací.
19. Jak je uvedeno v procedurální směrnici, rozhodujícím faktorem pro posouzení odůvodněnosti žádosti o mezinárodní ochranu je míra bezpečnosti žadatele v zemi jeho původu. Pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak (bod 40 preambule). Na druhou stranu, označení třetí země jako bezpečné země původu nemůže být absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země. Hodnocení, z něhož toto označení vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledování, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými. Proto je důležité, aby v případě, kdy žadatel prokáže, že v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou, nebylo označení této země jako bezpečné považováno v jeho případě za směrodatné (viz bod 42 preambule).
20. Podle čl. 36 odst. 1 procedurální směrnice platí, že třetí zemi, která je v souladu s touto směrnici označena za bezpečnou zemi původu, lze po jednotlivém posouzení žádosti považovat ve vztahu k určitému žadateli za bezpečnou zemi původu, pouze pokud: a) žadatel má státní příslušnost této země, nebo b) žadatel je osobou bez státní příslušnosti a dříve v této zemi běžně pobýval, a zároveň žadatel nepředložil žádné závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možno v jeho konkrétní situaci považovat za bezpečnou a mohl tak být uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU. Toto pravidlo koresponduje s § 16 odst. 2 zákona o azylu. Koncept tzv. bezpečné země původu je tedy aplikován jako určitý odklon ze standardního způsobu meritorního řešení věci, a to za pomoci konstrukce vyvratitelné domněnky, která je nastolená ze zákona. Bylo tedy na žalobci, který pocházel z bezpečné části Ukrajiny, aby prokázal, že tato domněnka neplatí.

21. Žalobce namítal, že celé řízení považuje za jednostranné a neobjektivní, aniž by však tuto argumentaci blíže rozvedl. Krajský soud neshledal, že by řízení, které napadenému rozhodnutí předcházelo, vykazovalo vady, na něž žalobce poukazuje, resp., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Namítaný rozpor se zásadami činnosti správních orgánů žalobce rovněž blíže nespecifikoval. V průběhu celého řízení měl žalobce k dispozici tlumočníka, s podklady pro vydání rozhodnutí měl možnost se seznámit. Této možnosti však využít nechtěl, přestože se k předvolání správního orgánu pro tyto účely dostavil. S protokolu o seznámení s podklady vyplývá, že shromážděné podklady doplnit nechtěl a že vše již uvedl.
22. Žalobce dále poukázal na to, že informace o zemi jeho původu nejsou aktuální, a že proto nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav. K tomu je třeba uvést, že přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, jsou jedním ze stěžejních podkladů pro vydání rozhodnutí žalovaného [§ 23 písm. c) zákona o azylu]. Nejvyšší správní soud nezjistil, že by v tomto řízení shromážděné informace nebyly relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů či transparentní a dohledatelné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS).
23. Krajský soud má za to, že pro účely posouzení žádosti žalobce byl skutkový stav zjištěn dostatečně, tj. v souladu se shora uvedenými požadavky na získané informace o zemi původu žalobce. Žalobce nespecifikoval, v čem tvrzenou neaktuálnost spatřuje. S jeho obavami (z pronásledování z důvodu účasti na demonstracích v roce 2013, z křivého obvinění), pro které žádost o mezinárodní ochranu podal, se žalovaný vypořádal na s. 4 – 5 napadeného rozhodnutí. Tuto argumentaci soud považuje za dostatečnou, včetně odkazů na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu. Vzhledem k tomu, že žalobce ve vztahu ke svým obavám z návratu do země původu v žalobě nic nepředestřel, resp. zástupce žalobce toliko zopakoval tvrzení žalobce vznesená v průběhu správního řízení, na odůvodnění napadeného rozhodnutí postačí pro účely tohoto řízení odkázat. Lze tedy konstatovat, že ve správním řízení ani v řízení před soudem žalobce nevyvrátil domněnku, že i v jeho případě lze Ukrajinu (s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů) za bezpečnou zemi původu považovat. K vyjádření zástupce žalobce u jednání soudu nutno podotknout, že pokud žalobce nevyvrátil domněnku, že Ukrajinu, resp. její část, odkud pochází, lze považovat za bezpečnou zemi původu, již se v posuzovaném řízení podrobněji nezkoumá, zda by důvody žalobce mohly naplnit podmínky pro přiznání azylu či doplňkové ochrany ve smyslu § 12 či § 14a zákona o azylu.

VII. Závěr a náklady řízení

24. Ze všech shora uvedených důvodů bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
25. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému

žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

26. Krajský soud v Brně ustanovil žalobci usnesením ze dne 4. 10. 2021, č. j. 34 Az 29/2019 – 34, zástupce z řad advokátů, a to Mgr. Dalibora Lípu. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Soud určil odměnu advokáta v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), částkou 6 200 Kč za dva úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, účast na jednání soudu) a dále částkou 600 Kč, která představuje paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celková částka odměny tedy činí 6 800 Kč (ustanovený zástupce není plátcem DPH). Dále jsou k náhradě cestovní náklady za cestu Karlovy Vary – Krajský soud v Brně (338 km) a zpět dne 12. 11. 2021 pro účely nahlížení do spisu a dne 9. 12. 2021 pro účely účasti na soudním jednání (4x338 km) při použití vozidla Ford Mondeo AC Kombi, RZ X, palivo nafta, které činí dle vyhlášky č. 589/2020 Sb. celkem 7 750 Kč (1 352 x 4,40, tj. 5 948 Kč – základní náhrada za použití vozidla + 27,20 x 13,52 x 4,9, tj. 1 802 Kč – náhrada za spotřebované pohonné hmoty), k čemuž je nutno přičíst náhradu za promeškaný čas za 2x8 hodin, tj. 32 půlhodin (32 x 100 Kč, tj. 3 200 Kč, dle § 14 advokátního tarifu), v souhrnu tedy 10 950 Kč. Celková výše odměny tak činí 17 750 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 9. prosince 2021

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřlová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
K. M.